

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

BERTHELOT

Încă unul dintre cei mai de seamă fii ai Franței și dintre cei mai sinceri și buni prieteni ai României, se duce să-și găsească veșnica și binemeritata odihnă, de pe urma supraomeștilor prestațiuni aici pe pământ.

Poporul Românesc nu va uita nici odată pe prietenul de suferințe din vremurile de restriște, când întreaga Românie se îngheșua în triumghiul morții, nu va uita pe animatorul sufletelor prea copleșite de desnădejde și-i va păstra pioasa amintire. Generalul Berthelot credea în izbândă puterilor aliate și credea, era convins, că vitejia ostasului Român, care era poreclit de dușman »îndărătnic«, va aduce izbânda finală. Șef al misiunii franceze a stat alături de Regele Ferdinand I. a luptat alături de bravii noștri generali și s'a încapăținat să câștige partida, căci găsisse în soldatul Român pe cel mai bun tovarăș pentru isprăvi războinice.

A admirat pe țaranul Român ca ostas, apărător al frontului și dreptului său și a îndrăgit pe acelaș ostas când, coborându-se pe pământul învrăjbit pacea, l'a văzut muncind petecul său tot cu atâta râvnă cu câtă știuse să lupte spre a-l apăra.

România, drept recunoștință, l'a făcut cetățean de onoare, i-a dăruit o moșie, în județul Hunedoara și a învrednicit cu gloriosul său nume comuna »General Berthelot« din acelaș județ.

Arădanilor le este cunoscută figura marelui general. O figură blândă, niște ochi ca decopil, de un albastru ceresc o înfățișare prietenoasă, te reținea lângă el, fără să-i înțelegi graiul. Nici nu i venea ascultătorului să creadă că acel bărbat să fi fost părtașul mării izbânzi dela Marna și pregătitorul crâncenei bătălii dela Mărăști și Mărășești.

Generalul Berthelot, a devenit și mai înflăcărat prieten al Românilor, în urma încercării miselești din 1918 când aceeași mână, care ținea țintuită aceasta națiune de secole, vroia să-l suprimă.

Dacă cruda soarta și inevitabilul ne smulge încă un prieten, noi, Români nu-l vom uita niciodată. Li vom păstra vie amintirea. Ne plecăm genunchii în fața proșărului mormânt și aruncând o privire asupra vieții pline de atâtea fapte minunate, aceluși care a fost Generalul Berthelot, rugăm pe Dumnezeu să-i așeze sufletul acolo unde dreptii se odihnesc.

A.

Ecouri politice.

În legătura cu alegerile parțiale de deputat în județele Cernăuți, Caraș, Bihor Putna. Teleorman și Vlașca ziarul »Patria« scrie:

Înainte de toate numeric, adică în lumina brută a cifrelor, rezultatul, dacă nu e atât de strălucit, ca în 1928, în tot cazul e favorabil partidului național-țărănesc. Din 5 mandate câte au ajuns la bătaie (fiindcă cel dela Cernăuți aparținea socialiștilor) guvernul a obținut trei, deci majoritatea absolută. Partidele din opoziție sunt divizate și asupra restului de două mandate. În plus național-țărăniștii obțin la Caraș o majoritate absolută de peste 70%, în acelaș timp cele din opoziție nu pot să obțină nicăiri majorități absolute. În comparație cu rezultatul dela Bihor, unde național-țărăniștii au o majoritate relativă de 38%, liberalii la Vlașca au o majoritate relativă numai de 34%, iar averscanii la Teleorman una de 27%. Și mai subliniem, că nici în Vlașca, nici în Teleorman nu sunt unguri și comuniști, în schimb în județul Bihor sunt aproape 20%. Prin urmare judecând numai din acest punct de vedere, succesul guvernului este indiscutabil.

Dar dacă pentru partidul național-țărănesc rezultatul este îmbucurător să examinăm nițel problema din punctul de vedere al partidelor din opoziție.

S'a dovedit înainte de, toate că așanu mițul curent pentru PERSONALITAȚI, cu punerea pe index a partidelor existente, este un simplu blöf. Voturile nu sau anulat în proporție mai mare ca în trecut. În muncitorii dela Reșița și Oravița, cari au anulat voturile n'au făcut-o desigur de dragul dlui Argetoianu. Prin urmare pentru onoratul divan al PERSONALITAȚILOR alegerile au însemnat o decepție amară.

Partidul AVERESCAN în Ardeal, cu tot concursul efectiv al dlui Goga și al »Cuvântului« dlui Nae Ionescu, cu toată fanfaronada de campanii de răsturnare în semnul rudelor de salama, cu tot sprijinul ungușilor dela O-

ravița, a suferit o înfrângere rușinoasă, rămânând cu voturile la coadă, în Bihor chiar după georgiști. Și să, nu uităm, că atât d. Iacob la Bihor, cât și d. Teicu la Caraș sunt oameni onești și populari la fața locului.

Iar la Teleorman succesul lor e o simplă întâmplare și consecință bizară a unei legi stupide. Pentrucă la Teleorman partidele celelalte au intrunit 20 mii voturi față de 8 mii voturi averescane.

Partidul GEORGIST a dovedit, că există și că progresează. Toate ironiile liberalilor vechi asupra inexistenței acestei grupări sunt deci deplasate. Dar de aici și până la majorității pe țară mai e o leacă.

Partidul LIBERAL, a suferit un eșec. Pentrucă în Bihor l-a adus pe d. Tancred, care numai elector nu e și de popularitatea lui să nu mai vorbim. Dar fiindcă în toate părțile a făcut eforturi uriașe și a trebuit să vadă cum la Teleorman il iau înainte averscanii din simplul motiv, că organizația lor a intrat în disoluție. Eșecul lor are și o semnificație gravă, dacă ne dăm seamă de progresele georgiștilor. Judecând după stăruințele depuse liberalii la nici un caz nu pot fi încântați de rezultat.

Așadar dacă pentru guvern se poate vorbi de un succes material și moral, pentru opoziție rezultatul alegerilor însemnează un fiasco lamentabil. Care partid își aroagă deci succesivitatea? Care poate vorbi de o preferință sau superioritate?

Iată deci, că situația, departe de-a fi alarmantă, este chiar bună pentru partidul național-țărănesc.

Față de aceste concluzii ale »Patriei« nu ne mai rămâne nimic de adăugat. Datele numerice și raportul de forțe au dovedit îndeajuns că guvernul nu numai că se bucură de încrederea țării dar a răsturnat și presupunerile unor persoane eșite din cadrele partidelor, că țara n'ar mai dori guverne de partid ci de personalități.

CRONICA ARADULUI.

Rezultatul recensământului arată pentru oraș o cifră de 77.199 locuitori, 11.705 clădiri și 2. 672 întreprinderi.

Gripa spaniolă a început să selătească și în orașul nostru. Zilnic se anunță noi și noi îmbolnăviri. Cazurile fiind de natură ușoară n'a fost nevoie de nici o măsură excepțională sanitară.

Balul mascat al Regimentului 93 inf. aranjat în seara zilei de 1. cor, în localurile hotelului »Central« a avut un rezultat moral și material strălucit. Un public select civilo-militar a petrecut până'n zori în cea mai bună dispoziție.

În ziua celor trei erarhi, P. S. S. E. piscop Grigorie al Aradului sărbătorindu-și ziua onomastică a fost felicitat de numeroși intelectuali din oras și județ între cari am remarcat pe dnii Dr. Iustin Marșieu preiect al județului Dr. Augustin Lazar președintele delegației județene, deputat Al. Vlad, senator Dr. Emil Veliciu, viceprimar Dr. Aurel Raicu, chestor de poliție Dr. Moga. Clerul a felicitat prin I. C. L. Dr. Suciu și Morușca, protopop Vațian, preot Turicu. Din partea armatei au felicitat dnii General Bălăcescu și Col. Manafu.

Ghimpi.

Ziarul minoritar »E. H.« din localitate (cel care ne datorește cu un răspuns) ocupându-se decurând de rezultatul numeric al recensământului populației scrie că numărul locuitorilor maghiari din Arad ar fi de peste 50.000. Nici odată nu ne-am îndoit că numitul ziar urmărește și alte scopuri decât apărarea intereselor minoritare maghiare din țară. Căci ce rost o fi avut titlul de o șchioapă fără să se știe măcar aproximativ numărul locuitorilor maghiari din acest oraș, dacă nu răspândirea unor știri departe de orice adevăr, pentru a fi auzite și peste frontieră. (N. R. Nu cumva crede numitul ziar că Trianonul va cădea pe spate la cetirea articolului?!)

Pân'la 1910 numărul populației la Arad, după datele ungușești era de 66.849 din care, se zicea că vre-o 38.929 ar fi fost maghiari și 9556 români, sârbi 1430, germani 5643 Recensământul din urmă găsește că numărul locuitorilor din Arad este de 77.199. Comparând această cifră din anul 1930 cu cea din 1910 se prezintă o diferență de 10.350 cu care s'a înmulțit populația. Dela 1910, a trecut peste noi războiul mondial, s'au repatriat o mulțime de familii și totuși numitul ziar găsește azi (și azi!) că numărul maghiarilor este mai mare de 50.000. În 1910 ungușii erau 38.929 și ziarul »E. H.« pretinde totuși că azi (citește anul 1930) numărul ungușilor la Arad întreține cifra de 50.000. Am vrea să știm și noi ce criterii au contribuit la această exorbitantă de mare creștere a populației maghiare și ce a determinat pe ziarul minoritar să afirme asemenea inexactități, și de unde așeză această cifră? Din capul cărui savant dela »E. H.« ?? Și am mai vrea să știm, ce crede »E. H.« câți români ar putea fi azi la Arad? (N.R. Oare suntem mai puțini de cât am fost! Aud? Și încă am vrea știm dacă toți cei 50.000 de maghiari sunt de pur singe! Am vrea să știm, zău așa. . .

Alta...

În ședința ultimă a consiliului municipal iscându-se un neînsemnat diferend de principiu între consilierii români și maghiari pe care cei din urmă îl voiau de un caracter național, d. Zima a părăsit ostentativ sala de ședință. Chemându-i și pe ceilalți consilieri maghiari, aceștia au rămas nemșcați la locurile lor. D. Zima voi să devină autoritar dar n'a reușit. Connaționalii i-au dat un vot de blam la care nu se așteptase. De ar fi știut de mai înainte, sigur că nu s'ar fi grăbit să-și ia paltonul. . .

Anunțăm că ziarul nostru va continua să apară, ca în trecut, în ziua de Duminică.

Citiți și răspândiți
»Românul«

Buletinul Agricol al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 270—320	per 100. kgr.
Orz	" 280—310	" " "
Ovăș	" 220—250	" " "
Porumb	" 240—250	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 15.—20.000.—
" " boi	" 12.—12.000.—
" " porci	" 2.—3.000.—
Una vacă	" 6.—9.000.—

Penru cultivatorii sfeclei de zahăr.

La intervențiile ce Camera noastră a făcut către Ministerul de Domenii și Uniunea Camerelor de Agricultură, am primit două răspunsuri relativ la contractarea sfeclei de zahăr de acelaș sens anume că, Guvernul își va menține și mai departe dreptul de a fixa prețul sfeclei de zahăr pentru anul 1931.

Acest fapt a fost adus afară de public și la cunoștința Sindicatului cultivatorilor sfeclei de zahăr din Arad care cu data de 28. Ianuarie a ținut o ședință special pentru desbaterea chestiunilor acestora.

Dat fiindcă cu aceasta ședință propunerile făcute de fabrica de zahăr între altele amenință cu aceia că va cufreera satele și va lega contractele direct cu cultivatorii, pela spatele

Sindicatului, Camera află de bine a adresa un apel către toți agricultorii rugându-i:

1. Să nu-se lase intimidată de agenții fabricii căci în caz contrar dacă fac contractul fără supravegherea Sindicatului vor fi expuși la multe inconveniențe dat fiindcă în acel caz autoritățile nu-le mai pot da concursul cuvenit.

2. Afară de aceia a încheia contract direct fără să așteptăm rezultatul dela Minister și Uniune relativ la preț ar însemna o totală neîncredere față de Guvern și avizul său în chestiune.

În orice caz cu timpul cel mai apropiat va sosi rezoluția din partea Ministerului care ne va clarifica relativ la ceace vrem să știm, în chestiune.

No. 399/1931.

D-sale D-lui

Președinte al Comit. Agricol local

Dat fiindcă Comitetul Agricol local conform legii este reprezentantul direct primaoară a Camerei de Agricultură județene și a doua oară factorul cel mai chemat ca să reprezinte interesele locuitorilor din acea comună în orice chestiune de ordin agricol, prin prezența Vă rugăm a lua la cunoștință următoarele:

1. Mai înainte de toate să îngrijiți de celea necesare ca biroul D-voastră să fie organizat după toate recerînțele legale, având la dispozițiune registre, dosare, sigil și alte unelte de prima necesitate.

2. Corespondența ce Vă sosește dela Camera sau din alte locuri să fie păstrată după număr fiecare la un dosar separat.

3. Adresele sau rapoartele ce ne Veți trimite vor fi provăzute cu numărul referitor de ordine după cum urmează în registru la aceiași dată.

4. Revistele și publicațiunile ce Vi se trimit din partea Camerei le Veți face cunoscut tuturor agricultorilor (publicațiunile prin batere tobei, iar revistele să le distribuiți pentru cetire pe la Casele culturale etc. etc.).

5. Veți purta de grije ca agendele

oficiale ale Comitetului local precum și dispozițiunile ce Veți primi dela Camera să fie executate întotdeauna în cea mai exemplară ordine căci numai astfel Veți putea corespunde chemării ce vi s-a încredințat prin spiritul legii pentru organizarea Camerelor de Agricultură,

Dacă aveți lipsă de îndrumări fie acesteia în orice chestiune oficială Vă rugăm a Vă adresa Camerei care la rândul ei va satisface cu plăcere întotdeauna dorinței D-V.

Toate aceste Vi-se comunică întocmai din cauză de ordine căutând a evita în activitatea D-voastră orice motiv pentru bănuială fapt ce în multe cazuri numai urmări bune nu poate avea pentru conlocuitorii D-voastră agricultori.

Cu un cuvânt, de acum înainte toată sarcina cade asupra D-voastră în ceace privește îndrumarea pe un făgaș cât de corespunzător a tuturor chestiunilor ce pornesc dela forurile mai înalte și ce vi-se încredințează pentru binele și prosperarea agriculturii noastre cu toate ramurile de specialitate ce-i aparțin.

Președinte: Director: (ss) Dr. I. Marșieu. (ss) N. Popescu.

Arad 12 Ianuarie 1931.

No. 398/1931.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică că cu data de

15. Martie 1931.

se va aranja în Timișoara (Sediul Directoratului VII. Ministerial) un mare

Târg pentru animale de Reproducție

armăsari, taur, vieri și berbeci

La acest târg pot participa toți crescătorii și din județul nostru, cari intenționează să se prezinte cu reproducătorii din creșterea proprie, în orice caz de prima clasă, aleși.

În consențință deci, rugăm pe toți crescătorii de animale de soiul să avizeze de la vreme Camera intrucât se decid să participe cu animalele lor la acest târg, pentruca Camera să poata îngriji din vreme de măsurile necesare relativ la actele ce vor fi de recerut în acest scop.

În avizul către Camera se va indica afară de numărul animalelor, specia, vârsta și soiul.

Pentru armăsari, taur, vieri și berbeci va suporta Camera speșele de transport pe C. F. R. dela gara de imbarcare până la gara Timișoara.

La fel va suporta Camera speșele de transport și pentru reproducătorii a

măsari, tauri, vieri și berbeci cari nefiind vânduți la târg, va trebui să fie rexpendați dela gara Timișoara, la gara de destinație.

La târg se vor putea prezenta și animale de reproducție de genul feminin, iepe, vaci scroafe și oi tot de cl. I, alese.

Pentru aceste însă va suporta Camera numai 20% din speșele de transport pe C. F. R.

Pe terenul expoziției, crescătorii nu vor plăti nici o taxă, numai în caz dacă animalul expus va fi vândut, se va detrage din preț 5% în favorul Comitetului de aranjare, pentru acoperirea diferitelor speșe mărunte.

De nutreț pentru animale pe întreaga durată a expoziției se va îngriji proprietarul.

Termenul de anunțare este fixat irevocabil la data de 20. Februarie 1931.

Foarte important!

Primăriilor comunale și Composesoratorilor Urbani cari voescă procure animale de reproducție de prima clasă selecționate, necomandăm să cerceteze târgul din Timișoara. Despre hotărârea ce aduc în aceasta privință este necesar să avizeze Camera până la 20. Februarie 1931, pentruca să le putem aranja din vreme actele necesare în a

cest seop. Ajutoare se vor plăti de Camera și pentru cumpărările făcute la Timișoara. Tot asemenea va plăti Camera și speșele de transport pe C.F.R. dela Timișoara la destinație pentru animalele cumpărate. Târgurile de reproducători a Camerei se vor ține și anul crt. după expoziția dela Timișoara.

Atențiune!

Dacă cineva vrea să aibă vre-o informațiune mai detaliată în chestiune este rugat a-se adresa Comitetului Agricol local din acea comună care la rândul său va putea cere informațiune dela Camera, prin fir telefonic.

Domnul Președinte și D-nii Membri ai Comitetul agricol local sunt rugați

No. 397/1021.

D-sale D-lui

Președinte al Comitetului Agricol local.

Camera noastră în baza legii noi a Camerelor de Agricultură de acum înainte se va adresa D-voastră în orice caz de ordin oficial și pentruca acțiunile ei să poată fi rezolvate fără întârziere și în timpul recerut, prin prezența Vă rugăm să binevoiți a îngriji cu stăruință ca dispozițiunile din actele

ce vi-se vor încredința din partea acestui birou, să fie executate în deplină ordine căci numai astfel vom putea ca prin muncă comună să stăm într-adevăr întru ajutorul publicului.

De astă dată Vă aduce la cunoștință că în curând se vor distribui următoarele semiețe de primăvară:

Semântă selecționată de ovăș cu prețul de cca. Lei 290-320. per 100 kgr.

" de fasole	" orz	" " " "	290-320	" " "
" select. de porumb	Bankut	" " " "	700-1000	" " "
" " " "	timpurii	" " " "	300	" " "
" " " "	măzărice	cu	550-650	" " "
" " " "	sfecle furagere		20-26	" kgr.
" de trifoi	(decuscutat plombat)		50-57	" "
" de lucernă			50-60	" "

Totodată Vă fa:em cunoscut că la preț forte avantajos următoarele magazine noastre se află de vânzare cu șini agricole:

Mașini de semănat.

Cu 14 rânduri sistem Unicum Drill	Lei 8.400.
Cu 16 " " " "	" 11.250.
Cu 18 " " " "	" 12.000.

Mașini de semănat combinate (care semănă și împrăștie gunoiul artificial deodată.)

Cu 14. rânduri sistem Imperator	Lei 16.000
Cu 12. " " " "	" 13.000

Mașini de semănat porumb cu 2. rânduri din fier cu corman cu prețul de Lei 6.700.— din care Camera va acorda o reducere de 20%.

Vă rugăm a publica conținutul circularei noastre între agricultorii deacolo prin baterea tobei.

Referitor la semănțele de primăvară Vă rugăm ca până în 12. Februarie a.c. să ne înaintați un tablou despre cantitățile ce se vor cere de către locuitorii acelei comuni, după primirea căuia apoi vom îngriji de procurarea

semănței încă din timp. Baniilor vor trebui să fie plătiți la preluarea semănței. Cei ce se anunță și sunt trecuți pe tablou vor fi obligați a prelua cantitatea prenotată.

Tablourile ce ne vor sosi după data de 12. Februarie 1931. vor fi satisfăcute numa în cazul când vom mai dispune de rezerve suficiente altfel vor fi socotite ca neavenite.

Președinte: Director: (ss) Dr. I. Marșieu. (ss) N. Popescu.

CONFERINȚĂ.

În urma hotărârei luate de către Camera de Agricultură Duminică 25 Ianuarie 1931 s-a ținut în comuna Curtici o conferință, la care au participat un număr de peste 300 auditori, agricultori fruntași și intelectuali din această comună.

Au conferențiat Dl. Nicolae Popescu Directorul camerei despre problema grâului, în care a desfășurat pe larg toate cauzele, cari au contribuit la deprecierea grâului nostru. A arătat toate mijloacele posibile, cari ar putea favoriza ridicarea valorii lui, insistând mai mult asupra acelor, cari depind și stau în putința agricultorului, de a le reajiza.

Dl. Ioan Retezan conferențiarul camerei a vorbit despre alimentarea rațională a animalelor, scoțând în evidență valoarea nutritivă a nutrețurilor exprimate în amidon. A arătat rația

alimentară zilnică a animalelor pentru diferite producțiuni în valoare amilăce. Aceasta, la noi unde nu se cunoaște decât alimentația empirică, a animalelor, n'a putut fi decât un stimulent de pregătire pentru trecerea la o alimentație rațională. A pune bazele acesteia, Camera Agricolă va insista și de aici înainte prin broșuri redactate și conferințe.

Aducem și pe această cale căduroase mulțumiri atât D-lui Director școar, — care după conferință a și delectat publicul cu câteva cântări cu caracter plugăresc, executate de coșul ce D-se conduce, — cât și D-lui primar și tuturor intelectualilor din această comună, cari ne-au dat sprijinul necesar, că această conferință au putat fi audiată, de un număr așa de mare de agricultori.

D. prefect de județ dr. Iustin Marșieu ales cu unanimitate de voturi președinte al Camerei agricole.

— Membri noului consiliu. —

La 5 cor s'a constituit în sala mare a prefecturii de județ noua cameră agricolă. Formalitățile de constituire s'au făcut de d. Popescu președintele secției dela tribunalul localnic. Adunarea a fost prezidată de președintele de vârstă d. Ion Burza. Procedându-se la alegerea noului consiliu al camerei, președinte a fost ales cu aclamațiune d. prefect de județ dr. Iustin Marșieu care și până la aceasta alegere îndeplinesc funcțiunea de președinte, ales fiind încă în anul 1925. În noul consiliu au fost aleși dnii: deputat Nicolae Adam ca vicepreședinte iar ca membri dr. Konopi Coloman, dr. Neff Fr, dr. E. Micloși, dr. deputat I. Borneas, senator I. Groșorean, Luca Raicu. Din noul consiliu mai fac parte ca membri de drept dnii: Nicolae Popescu directorul camerei, medic veterinar dr. Gh. Marta, ing. silv. Mogoș. Membru în uniunea camerelor agricole a fost delegat d. deputat Mihai Cosma, iar în comisia de control d. Ion Chera.

Satisfăcuți de această norocoasă alegere a consiliului, ne legăm toate nedejile de viitoarea activitatea a lui cu atât mai mult cu cât din el fac parte persoane cunoscute județului și cari și în trecut au dezvoltat o laudabilă activitate în cadrele vechei camerei. Ne bucurăm deosebi că în funcțiunea de președinte a fost ales d. dr. I. Marșieu cece dovedește o nestămutată încredere a consilierilor țărani și intelectuali agricultori în D-sa, care este și o garanție morală că instituția noastră agricolă nu se va abate pe alte căi decât cele drepte și cinșite și că va fi și pe mai departe în slujba intereselor țărânilor din județul Arad.

Rep.

Din țară

Noul director general al căilor ferate. D-l general Mihail Ionescu comandantul corpului vânătorilor demunte a fost delegat să îndeplinească funcția de director general al căilor ferate în locul d-lui Vidrighin care a demisionat.

D. Mihai Popovici ministrul finanțelor va pleca în cursul săptămâni viitoare la Paris în vederea semnării împrumutului străin. Dsa va fi însoțit la Paris de d. Ștefan Penescu directorul Casei Autonome a Monopolurilor.

În același timp suntem informați că un reprezentant al Trustului suedez de chibrituri a tratat la București cu reprezentanții Regiilor Autonome, modalitățile acordării unui împrumut pentru refacerea șoselelor. Din acest împrumut se vor reface șosele pe o lungime de 2000 km. Tratatul este foarte înaintat și probabil ca împrumutul să fie încheiat în curând, pentru ca lucrările să poată începe la data de 15 Martie.

Joi 29 ianuarie au avut loc alegeri parțiale în șase județe: Cernăuți,

Carăș, Bihor, Putna, Vlașca și Teleorman.

La Cernăuți candidatul social-democrat d-l Grigorovici a obținut 9.313 voturi; d-l Scraba 12.961 voturi; d-l V. Marcu (liberal) 6.428 voturi; d-l Reuț (lupist) 1895; d-l Humentuc 427; d-l Jemna (averescan) 799 voturi. Ales d-l Scraba.

În județul Carăș candidatul partidului național-țărănist a obținut 19.975 voturi; candidatul georgist 1982 voturi; vechii liberali 3.535 voturi; averescanii 1871 voturi; Ales candidatul național-țărănist d-l A. Dobrescu.

În județul Bihor candidatul național-țărănist a obținut 26.077 voturi; liberalii 9.734 voturi; lupiști 4.787 voturi; social-democrații 1.871 voturi; comunistii 5.922 voturi și partidul maghiar 17.440 voturi. Ales candidatul național-țărănist d-l C. Teianu.

În județul Vlașca: liberalii 20.804 voturi; național-țărăniștii 18.814; averescanii 7323; iorghisții 676; georgiști 2782, Ales d. Luca.

Telegramele de condoleanțe ale județului Arad la moartea Generalului Berthelot.

Cu prilejul trist al decedării marelui nostru prieten și distins general Berthelot, prefectura județului Arad a transmis următoarea telegramă de condoleanțe președintelui consiliului de miniștri a Franței: **Simțind în modul cel mai viu durerea mare a pierderii unuia dintre cei mai dețotați fii ai Franței, rugăm să binevoiați a primi expresiunile celor mai sincere sentimente de condoleanțe pe cari vi le transmitem în numele județului Arad care va rămâne etern devotat**

numelui și memoriei marelui general Berthelot. (ss) Dr. Iustin Marșieu, Dr. Augustin Lazar.

Din partea primăriei Arad s'a transmis textul următor: „**Păstrând vie amintirea faptelor istorice ale iubitului general Berthelot, orașul Arad adânc îndurerat la parte la marele doliu al Franței și transmise cu acest trist prilej omagiul respectuoșelor sale condoleanțe.**” (ss) Dr. Cornel Luțai. Ambele texte au fost transmise în limba franceză.

Folleton.

Teroarea roșie.

Urmărind transformarea revoluției politice dela sfârșitul lui Februarie 1917 în revoluție socială, Lenin spunea încă de astă primăvară că aceasta n'ar fi o operă prea grea. „Două trei sute de burghezi ucși și transformarea va fi perfectă”, spunea el.

Pentru a face să succedă lovitură din Octomvrie, bolșevicii n'au fost nevoiți să omoare nici atâția burghezi câți cerea Lenin. Dar pentru „a desăvârși” nu revoluția, ci distrămarea socială, bolșevicii aveau să suprimă mii, zeci de mii și sute de mii de nevinovați.

„Opera” aceasta de suprimare a „adversarilor distrugerii” a început-o comitetul militar bolșevic, a continuat-o apoi „Statul major extraordinar — circuziciainai voienăi ștab” — sub șefia faimosului T. Nikonov, acesta având însărcinarea specială „de a apăra puterea sovietelor împotriva machinațiilor și atentatelor ce ar veni din partea contrarevoluționarilor”.

Dar organul cel mai potrivit pentru înlăptuirea planurilor bolșevice trebuia să fie cea înghetare, căreia i-a fixat cadrele celebrul călău, Dzerjinski, și pe care Consiliul Comisarilor aprobându-o prin decretul dela 7 Decemvrie 1917 o numea „Comisia extraordinară pentru combaterea speculei; și reacționarii sau presențat: Căsa (Cirezviciainaja Komissija-Comisia extraordinară).

Accastă instituție bolșevică trebuia să rezume toate năzuințele de distru-

gere și de dăremare ale Comisarilor. Ea era destinată ca să fie ochiul neadormit, satanic, și care din ascunzătoarea lui, nevăzută pe nimeni, pân-dește, vânează, comandă și suprimă pe loc, fără milă, fără judecată și fără nici o ezitare pe adversarii regiunii sovietic. În ea trebuia să vibreze, să trăiască, să se manifeste în toată vigoarea, cruzimea și desăvârșirea lui Duhul rău, Spiritul blestemat, destelat de tot ce înseamnă umanitate, ideal și credință pentru a sfărâma tot ce poate fi bun, nobil și virtuos, lăsând să trăiască numai barbarul, șalbătecul și primitivul în societatea umană, întorcând pe om la originea lui de fiară.

Pusă sub conducerea inițiatorului ei, Dzerjinski, și a comparsului acestuia nu mai puțin sanghinarul Peters și investită cu atribuții și puteri nemărginite, Ceka își întinse degrabă tentaculele — ramificațiile — în toate provinciile, regiunile, districtele, orașele și satele Rusiei. Membrii ei fură recrutați din tot ce această Rusie în plină involburare avea mai îndrăzneț, mai pornit, mai josnic, mai șalbatic și mai crud și activitatea ei începu precipitată, furtunatică, nimicitoare în toate colțurile Rusiei revoluționare. Ceka se înfățișa deacum ca o enormă ghilotină căscată și mereu în funcțiune stropind ziua și noaptea solul rus cu sângele nenorociților încăpuți în raza magnetului ei.

„Opera” acestei ghilotine, devenite un înfricoșat perpețuum mobile, în Ucraina înfrântă, în republica cucerită a Donului, în Uralii, capturate de bandele sovietice, în sudul Finlandei și în alte regiuni „contrarevoluționare”, va rămâne, înfățișată ca o înșiruire de chi-

puri macabre din prevestirile Apocalipsului în miniile martorilor, cari au fost sortii să vadă de aproape.

Kievul, Odesa, Chersonul, Sebasopolul, Jalta, Simferopolul, Teodosia din Crimeea, Novocerkaskul, Rostovul, Ekaterinodarul, Taganrocul, Mariupolul, Ekaterinoslavul, Bachmutul, Jusofka, Luganskul și întreaga regiunea Ucrainei, Donului și a Kubanului, Tiflisul, Orenburgul, Tașkentul, Kronstadtul, Helsingforsul și alte atâtea orașe își vor geme dealungul veacurilor pătămirea îndurată pe urma tătarilor roșii și vor povesti generațiilor viitoare chinurile grozave în care s'au sfârșit atâția cetățeni de-ai lor. Aceste generații vor citi înfiorate cum mii de oameni iubitori de țară și de neam au fost împușcați pe străzi, spânzurați de felinare și lăsați pradă câinilor, legați fedeleș și aruncați în cuptoarele galbene de flăcări ale uzinelor, în cazanele cu apă clocotindă a vapoarelor, între mașinile în funcțiune ale acestora sau în adâncul mării, cum alții au fost schilăviți tăindu-li-se membrele corpului, scoțându-li-se ochii și cum atâția nevinovați răniți sau betegi au fost ucși în spitale sau înmormântați de vii și prohodii de rânjetul roșu al gospodarilor. Din gura miilor de orfani și neveste văduve, cari își vor cerși mâine pâinea cea de toate zilele, lumea, ce va supraviețui teribilul coșmar, va mai afla că fiarele de azi, odată cu viața afător nevinovați, li-au ridicat acestora și avatu pentru a li distruge și familia și a li lua urmașilor ori ce putință de a se mai refaca.

Și această teroare fără parochie în istorie o îndurată conștient și cu

În județul Putna candidatul național-țărănist a obținut 6.809 voturi; liberalii 4.685 voturi; georgiști 2.439 voturi; averescanii 350 voturi; lupiștii 400 voturi. Ales candidatul național-țărănist d-l Ioan P. Ioan.

În județul Teleorman: averescanii 9514 voturi; liberali 8166 voturi; georgiștii 4390 voturi; național-țărăniștii 5282 voturi; lupiștii 574 ales St. Ghițescu.

Economice.

Am scris în numărul trecut al ziarului despre expoziția-târg proiectată să se țină la Timișoara în primăvara acestui an. Aflăm acum că comitetul de aranjare a hotărât ca această expoziție să aibă loc numai la toamnă. Comitetul a mai hotărât ținerea unui mare târg de vite pentru ziua de 15 Martie ac. Locul târgului va fi la Timișoara. Cheltuelile cu transportul animalelor de reproducție ca armăsari, tauri berbeci, le va suporta comitetul din fondurile cari îi stau la dispoziție în acest scop. Pentru femele, ca vaci, oi iepe și scoafe se acordă o scutire de 25% la cheltuelile de transport. Târgul se va face în cadre mai largi, decât cele obișnuite pentru că vor participa nu numai comercianții din țară ci și din străinătate. Scopul este să se ridice rentabilitatea creșterii vitelor, îndeosebi în ținuturile noastre și ale Banatului fiind știut că populația de aici are cele mai frumoase vite. La expoziția-târg care s'a amânat pentru toamnă vor putea participa și proprietarii de vinuri, de păsări, cultivatorii de mătase, de albinărie etc. Pentru târgul de vite din 15 Martie se observă încă de pe acum un interes deosebit.

perseverență demonică Ceka, creatura comisarilor, prin uriașă ei armată de asasi, printr-o întregă clasă de ucigași, împotriva cărora nu există nici o apărare și nici o sancțiune.

Teroarea, care a urmat după revoluțiile, întâmplăte în diverse țări, e fost de obicei rezultatul conspirației dintre cărturarul, rămas barbar în sufletul lui și ignorantul, călăuzit mai mult de instinct, decât de conștiință. Nicăieri în această conspirație n'a putut fi eficientă ca în Rusia, căci aci masele rămase în întineric trecut aproape în totalitatea lor numai prin instinct. Comisarii, faimoși „Doctrinari ai comunismului” și „umanitariștii” de până eri n'aveau decât să scâderească aceste instincte pentru ca din masele, ordinioară așa de pacifice, să trezească fiara, care astăzi ucide și distruge cu adăvărata frenezie. De aceia teroarea bolșevică va fi înscrisă în istoria revoluțiilor drept cea mai cumplită din toată vâltoarea de crime, legete fatal de transformările violente politice și sociale. Iar Ceka, ohrana roșie, autoritatea morală, executoarea „doctrinelor” predicate de comisari și îndrumătoarea acestui torent de crime întrece deja de pe acum reputația ohranei țariste, despre care încă de mult un ambasador englez spunea „că este mai rea decât închișiția spaniolă” și agenții ei sunt desigur mai neindurați în strășnicia lor decât oprășnicii (gardisții lui Ivan cel Groaznic.

O revoluție de sclavi, cum au fost toate revoluțiile de până acum în Rusia (Himelnitli, Stenka Razin, Pugatsev) etc.) nu putea da altceva.

EXTERNE

La Geneva se discută desarmarea. În dieta Polonă un deputat guvernamental ține un discurs foarte documentat asupra înarmărilor Rusiei și Germaniei. Acest deputat spune că Rusia întreține o armată permanentă de aproape un milion și jumătate, iar în caz de mobilizare, această armată ar putea crește la o cifră îngrozitoare. De asemenea în Germania, care are o sumedenie de societăți profesionale militarizate și prevăzute cu arme, poate ridica o armată de aproape opt milioane de oameni.

Scriu aceste lucruri numai pentru aceia cari cred că prin vorbăria politică dela Liga Națiunilor, se va stârpi războiul...

Ultima sesiune a Comitetului executiv central a aprobat într'adevăr un proiect, prin care se majorează considerabil dările din Rusia sovietică. Impozitul agricol a fost ridicat dela 400 mil. ruble în anul trecut, la 500 mil. în 1931. Așa zisa »autoimpunere«, care este o impunere impozitară forțată, se ridică dela 160 mil. la 200 mil. În afară de aceasta se impovărează satele cu un nou impozit sub titlul de »colecta pentru nevoile culturale« într'o sumă de 200 mil. ruble, sumă care va trebui achitată de contribuabili în primul trimestru al anului. Acest impozit va fi plătit într'o singură dată și aceasta numai de către gospodăriile individuale, cele colective fiind scutite de această nouă dare. Impozitele directe comune pentru toți contribuabilii satelor se ridică dela 560 mil. ruble la 900 mil.

După datele oficiale, șmețul din Austria a atins la mijlocul lui Ianuarie cifra de 317.000. Numărul acesta se referă numai la șomerii cari primesc ajutoare. În afară de acești șomeri mai sunt 46.000 persoane cari s'au scris în birourile de plasare, dar nu primesc sprijin. Față de Decembrie numărul șomerilor din Austria a crescut cu aproape 30.000.

Vine! Vine! Teatru românesc

La: 13. Febr. Trupa Agepsina Macry-Eftimiu cu piesa: „Dama cu camelii“ de prima dată în costume moderne.

La: 14. Febr. Tony Bulandra cu: „Călătoria din umă“ epizod de răsoi în 6 tablouri.

Inceperea la ora 9 seara. Bilete se primesc la Librăria diecetană Blv. Reg. Maria și la cassa teatrului.

Sergentul: Dece ai băut așa mult?
Befiu: Ca să nu-ți rămână ție!

Tip.

pograpia G. Ienci, Bulevardul Regina Maria Arad, Nr. 12 (Platul Fischer Eliz).

Chemariști și voinici.

Dăm loc aici cu plăcere unui articol documentat al d-lui Zaharie Boilă din Cluj apărut într'un recent număr al ziarului „Patria“, care este totodată și un răspuns la atacurile întemeiate ale opoziției la adresa organizațiilor noastre chemariste.

Azi se va deschide congresul organizațiilor chemariste și voinicești la Cluj, scrie d. Z. Boilă.

Poate niciodată o mișcare n'a produs un ecou atât de răsunător în viața publică românească. Chemariști și rechemariști audiscuți-o, au talmăciți-o, au combătut-o și au înțeles să o exploateze. Câtă hulă, batjocură, ură, persiflare și intrigă nu s'a cheltuit în jurul acestor mișcări tineresti.

Mișcarea chemariste a luat ființă într'un timp de dezagregare morală și în acest înțeles este un curent, care și-a încrestat covârșitoarea importanță în istoria politică a țării. Voinicismul s'a creat drept mijloc de educare a tinerimei depe sate și de luptă față cu tendințele de comercializare ale avântului tineresc și în acest înțeles a însemnat o metodă de organizare. Chemarismul s'a contopit cu voinicismul pentru că purcedea de la același izvor, ci mai mult fiindcă avea același ținte, era directiv de aceeași voință și se mișca pe același teren. Nici unul nici altul nu însemnează corp separat și nici stat în stat. Chemarea nu directivează politica generală a partidului, dar are în lăuntrul formațiunii sale o libertate de acționare, necesară, tocmai sub aspectul unei acțiuni viguroase. Arbele, adică atât curentul chemarist, cât și organizația voinicească sunt indivizibil și indisolubil legate de ființa și existența partidului național-țărănesc. Dar după cum partidul dispune de presă, mijloc de educație și propagandă a curentelor politice favorabile, de cercuri de studii și de alte instituții, tocmai așa poate avea la dispoziția sa organisme filii, cari îndeplinesc misiuni, în strânsă legătură cu obiectivele programatice ale partidului. Astfel de organizațiuni se cunosc și în alte state și în alt partide. Nu mai puțin la socialiști și comuniști avem o foarte întinsă asociație a tineretului. În Italia batili, în Ungaria levente, în Germania burschenschafturile ființază demult fără ca să vină în minte cuiva să conteste legitimitatea și rostul lor.

Prin urmare noi trebuie să respingem toate insinuările, cari se lansează împotriva chemarismului. Trebuie să declinăm chiar și binevoitoarele sfaturi, cari conclud la inoportunitatea acestor organizări. Și tot așa trebuie să declarăm, că nu suntem de părerea acelor, cari văd numai o organizație regionalistă în chemariști și cer fuzionarea cu alte organizații de tineri ai partidului. Da, chemarismul are un oarecare caracter regionalist, dar este numai o reacțiune, pentru că și fuzionismul a avut caracter ardelenesc și era o maladie regională. Prin urmare n'are rost și este oarecum paradoxal să vorbim de fuziunea unui curent cu fuziunea partidului țărănist însuși. Chemarismul aparține vechiului regat cum aparține Ardealului însuși curentul țărănist sau acțiunea ligistă. Liga Culturală n'a fuzionat cu Astra dar era totuși ruptă din sufletul nostru. Tot ce se poate face este să dăm acestor organizații o îndrumare unitară pentru toate regiunile.

Că s'au făcut greșeli? Se poate în care partid politic, nu s'au mai făcut greșeli. Dar aceste greșeli, mici și neînsemnate, inerente firei tineresti sunt disparente față de marile rezultate. Sunt unii, cari spun, că în 1926 peșteritarea d-lui Maniu salva situația partidului și fără chemariști. Se prea peată. Dar cu acest fel de argumentare am putea spune, că la Marea Frantă era salvată de geniul lui Joffre și ru de tenacitatea și vitejia armatei franceze. Totuși fără această armată nici Joffre nu salva Franța.

Marea putere a chemarismului zace în accentuarea unui altruism desăvârșit peste orice considerațiun. Ea poate suferi de sincope momentane, dar aceasta împrejurare nu trebuie să ne descurajeze. Chemarismul va continua să dăinuiască și va colabora încă la multe victorii ale partidului, pentru că să prezideze apoi la urmă apoteoza renașterii românești.

CINEMATOGRAFE

Dela 5 până la 7 Februarie 1931.

Cinema Central: Insula misterioasă. Colorat. După romanul »Douăzeci de leghe sub mare« alui JULES VERNE. Interpretii: Lyonel Barrymore, Lloyd Hughes, Montague Love,

Sâmbătă 7 Februarie.

Cinema Elite: Mama. Dramă. Interpreți Esther Ralston, Jack Holt, Ernest Torrence

Seria Conferințelor

ce le aranjează Despărțământul Arad al „Astreii“ în iarna anului 1931.

Dum. Febr. 8 O oră de astronomie (cu proiecții) „ Gh. Bratu

„ 22 O călătorie în Africa de Nord „ P. Sergescu

„ Mart. 1 Politic Mineralelor „ V. Stanciu

„ 8 Universitățile românești și Istoriografia națională „ A. Lapedatu

„ 22 Talmăcirea viselor „ I. Minea

Conferințele încep la ora 5 p. m.

Nr. 90/1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Arad, în ziua de 5 Martie 1931 ora 12 a. m.

va ține licitațiune publică în biroul Serviciului economic Camera Nr. 104 pe lângă respectarea dispozițiunilor cuprinse în Art. 88-110 din legea contabilității publice, pentru furnizarea a 350 kgr. ulei pentru motor Diesel, 200 kgr. ulei pentru dynam, 180 kgr. ulei pentru compresor rotativ (compresor Demag) 100 kgr. ulei pentru compre-

sor amoniac. 2.000 kgr. ulei de cilindru pentru automobile și 500 kgr. ulei de cilindru pentru locomotive. Valoarea aproximativă a livrării este de Lei 750.000.

Concurenții pentru a fi admiși la licitațiune trebuie să depună în fața Comisiunii de licitație deodată cu oferta și garanția de 5% în numărar sau hârtii garantate de Stat.

Caetul de sarcini precum și condițiunile de licitație se pot vedea în Camera Nr. 104 a primăriei în fiecare zi de lucru între orele de serviciu.

Arad, la 29 Ianuarie 1931.

Primăria Municipiului Arad.

Primăria comunei Schöndorf.
No. 69/1931.

Publicațiune.

În conformitate cu dispozițiile Comisiunii provăzută la Art 185 din Legea asupra producției și desfacerei spiritului și a beuturilor spirituoase din anul 1930, Primăria comunală din Schöndorf prin prezenta publică licitație cu oferte închise pentru darea în arândă alor 3. (trei) debite pentru vinderea beuturilor spirituoase ce posedă această comună.

Esarândarea se va face pe termen de 5. (cinci) ani cu începere de 1. Ianuarie 1931.

Licitația se va ține la Primăria comunală din Schöndorf în ziua de 16. Februarie 1931 ora 9. în conformitate cu dispozițiile legii contabilității publice începând cu prețul de strigare dupăcum urmează:

Ora 10. Pentru debitul No. 1. la care se va preda și localul de crăsmă a comunei politice 20000. — Lei.

Ora 10³⁰ Pentru debitul No. 2. 5000. — „

Ora 11. Pentru debitul No. 3. 5000. — „

arânda anuală. La debitul No. 1. se ver aplica și condițiunile fixate aparte pentru local.

La aceasta licitație vor putea lua parte invalizii de război, actualii debitați de beuturi spirituoase, precum și locuitorii din comună în vârstă de peste 25. ani.

Toți aceștia trebuie să îndeplinească condițiunile prevăzute de Legea pentru desfacerea spiritului adică să fie căsătoriți, să fi locuit cel puțin cinci ani în comună, afară de coloniști și invalizii de război să știe scrie și să citească, să fi satisfăcut legea recrutării, să fie sănătos, să nu fi suferit vre-o condamnăție penală și să fie cetățean român.

Orice alte informațiuni se vor da la Primăria comunei Schöndorf.

Schöndorf, la 30. Ianuarie 1931.

Primăria.

Nr. 703/1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Arad, în ziua de 24 Februarie 1931 ora 12 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic Ușa. Nr. 104 a treia licitațiune publică pe lângă respectarea dispozițiunilor cuprinse în Art: 86-110 din legea contabilității publice, — pentru vânzarea materialelor de cale ferată specificate în caetul de sarcini, — a căror valoare aproximativă este de Lei 460.000. (patrusute-șasezecimii).

Concurenții pentru a fi admiși la licitațiune trebuie să depună în fața Comisiunii de licitații deodată cu oferta și garanția de 5% în numărar sau hârtii de valoare garantate de Stat.

Caetul de sarcini precum și tabloul materialelor se pot vedea în fiecare zi de lucru în oarele de serviciu la Primăria municipiului Camera Nr. 104.

Arad, la 28 Ianuarie 1931.

Primăria Municipiului Arad.

Comercianți!

Când merg afacerile vine clientul singur. Când nu merg trebuie să-l căutați. Folosiți publicitatea noastră pentru atragerea clientului.

Redactor responsabil: I. ARDEIFAN